

Talousarvion tiivistelmä

2020

Helsinki

Helsingin kaupungin vuoden 2020 talousarvioehdotuksen ja vuosien 2020–2022 taloussuunnitelmaehdotuksen käsittely

Lokakuu 2019

3.10.	Pormestarin talousarvioehdotus julkaistaan
7.10.	Talousarvioehdotus esitellään kaupunginhallitukselle
28.10.	Talousarvioehdotuksen käsittely kaupunginhallituksessa

Marraskuu 2019

7.11.	Talousarvioehdotus julkaistaan kaupunginvaltuuston esityslistalla
13.11.	Talousarvioehdotuksen esittely kaupunginvaltuustossa.* Päätökset kunnallisvero- ja kiinteistöveroprosenteista vuodelle 2020
27.11.	Kaupunginvaltuusto päättää talousarvioehdotuksesta ja talousarvioaloitteista*

** Kaupunginvaltuuston kokouksia voi seurata kaupunginvaltuuston istuntosalin lehterillä, sisäänkäynti Sofiankatu 3. Kokouksia voi seurata myös suorana lähetyksenä: www.helsinkikanava.fi.*

Talousarvion 2020 tiivistelmä

Julkaisija

Helsingin kaupunki

Taitto ja toteutus

Lagom Oy

Valokuvat

Helsingin kaupungin aineistopankki

s. 3: Jetro Stavén

s. 17: IDIS Design Oy

Toimitus

Kaupunginkanslia, viestintä

Julkaisunumerot

Helsingin kaupungin talousarvion 2020 tiivistelmä

Helsingin kaupungin keskushallinnon julkaisuja 2019:36

Painettu julkaisu ISBN 978-952-331-655-3 ISSN(-L) 2242-4504 (korjattu laitos)

Verkkojulkaisu ISBN 978-952-331-656-0 ISSN 2323-8135

Tiivistelmässä esitetään
vuoden 2020 talousarvion
keskeisimmät kohdat ja
kaupungin toiminnoissa
tapahtuvat muutokset

Sisällys

- 2 Pormestarin katsaus
- 5 Nostoja talousarviosta
- 9 Keskushallinto
- 10 Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- 11 Kaupunkiympäristön toimiala
- 12 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- 13 Sosiaali- ja terveystoimiala
- 15 Investoinnit
- 20 Helsingin kaupungin tuloslaskelma 2018–2022
- 21 Helsingin kaupungin rahoituslaskelma 2018–2022
- 22 Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, suoritettavat
- 24 Kaupunkiympäristön toimiala, suoritettavat
ja laajuustiedot
- 26 Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, suoritettavat
- 27 Sosiaali- ja terveystoimiala, suoritettavat
- 28 Yhteystiedot
- 29 Talousarvion 2020 avainlukuja

Pormestarin katsaus

Pormestari Jan Vapaavuori

Helsingillä on mahdollisuus suunnitella talouttaan hyvin erilaisista lähtökohdista kuin monella muulla kunnalla Suomessa. Väestökasvumme on johtanut myönteiseen verotulojen kehitykseen ja yhteisöverotuottojen vakaa kasvu kertoo vetovoimaisesta kaupungista.

Hyvinvoinnin kasvattaminen on ollut mahdollista, sillä Helsingin taloutta on vuosien saatossa hoidettu pitkäjänteisesti, johdonmukaisesti ja vastuullisesti. Katse on suunnattu aina pidemmälle tulevaisuuteen. Taloudenhoidon keskeiset periaatteet on kirjattu yhteisesti hyväksytyyn kaupunkistrategiaan.

Tuleville vuosille ennustetaan epävarmemman talouskehityksen aikaa eikä Helsinki ole immuuni maailmassa tapahtuville muutoksille. Suhdanteiden yleinen heikkeneminen vaikuttaa myös Helsingin talousnäkyelmiin ja verotuloennusteisiin.

Lisäksi Helsingin erityishaaste on jatkuva kasvu. Väkiluvun kasvuvauhdin vaihtelu on kaupungille tyypillistä, mutta suunta on selkeä. Väkilukumme ylitti heinäkuussa 650 000 asukkaan rajan, eikä kaupungistumisen tahti ole hidastumassa. Konkreettisesti tilanne näkyy valmistuvien asuntojen määrässä. Tänä vuonna valmistui 4 843 asuntoa, tulevan vuonna jo 6 800, vauhdin jatkaessa kasvuaan. Kaupungin kasvu edellyttää jatkuvia investointeja kaupunkirakenteen kehittämiseen.

Terve talous on kestävän kasvun elinehto

Kasvavan kaupungin talous on jo itsessään kovalla koetuksella. Terve talous on kestävän kasvun elinehto ja kestävän kasvun turvaaminen on kaupungin tärkein tehtävä. Ensi vuonna Helsingin investointitaso nousee yli miljardin euron. Pääkaupungin satsaukset kasvuun toimivat elvytyksenä koko maan suotuisalle kehitykselle tilanteessa, jossa yksityisten investointien ennakoidaan vähenevän. Vahvana pysynyt vuosikate on viime vuodet mahdollistanut kaupungin investointien rahoittamisen tulorahoituksella, eikä Helsingin ole tarvinnut kasvattaa velkataakkaansa. Tästä hyötyvät erityisesti helsinkiläiset lapset ja nuoret, joiden tulevaa taakkaa emme halua lisätä.

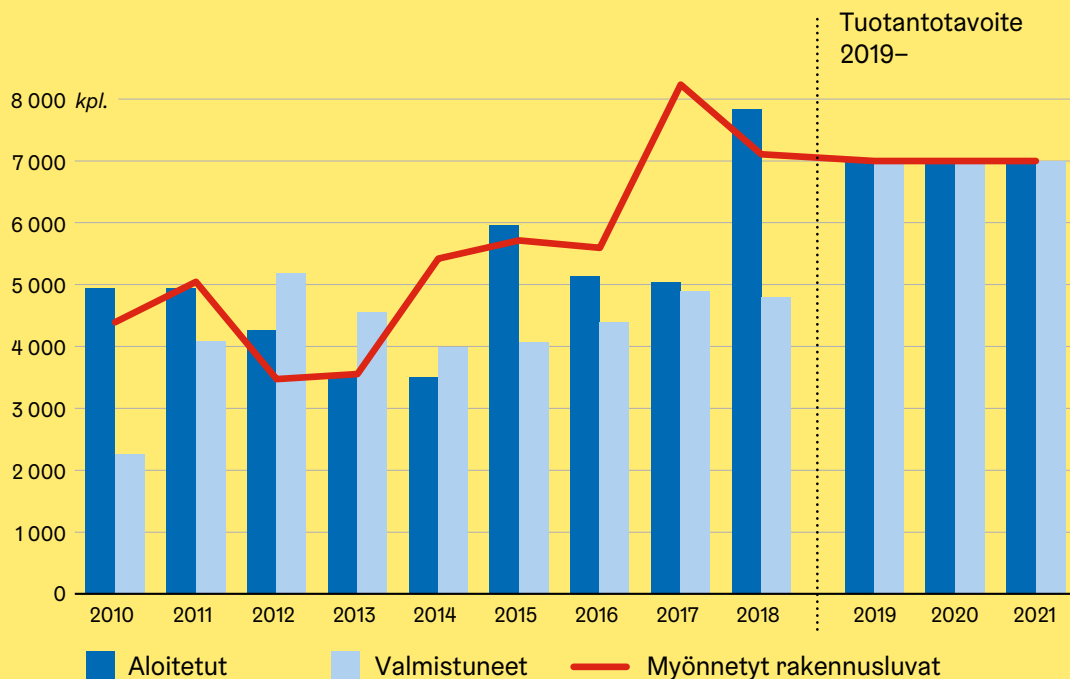
Epävarmuuden oloissa paras strategia on huolehtia kestävän kasvun edellytyksistä. Helsinki kantaa myös vastuunsa julkisen talouden tasapainottamisesta ja huolehtii kaupungin kokonaistuottavuuden parantamisesta.

Edunvalvonnan merkitys korostuu Helsingin kehityksen eriytyessä muusta maasta. Helsinki on myös entistä vahvemmin vastuussa koko maan suotuisasta kehityksestä. Yhteistä kakkua on helpompi kasvattaa silloin, kun valtiovalta tarjoaa tähän mahdollisimman paljon tilaa ja työkaluja.

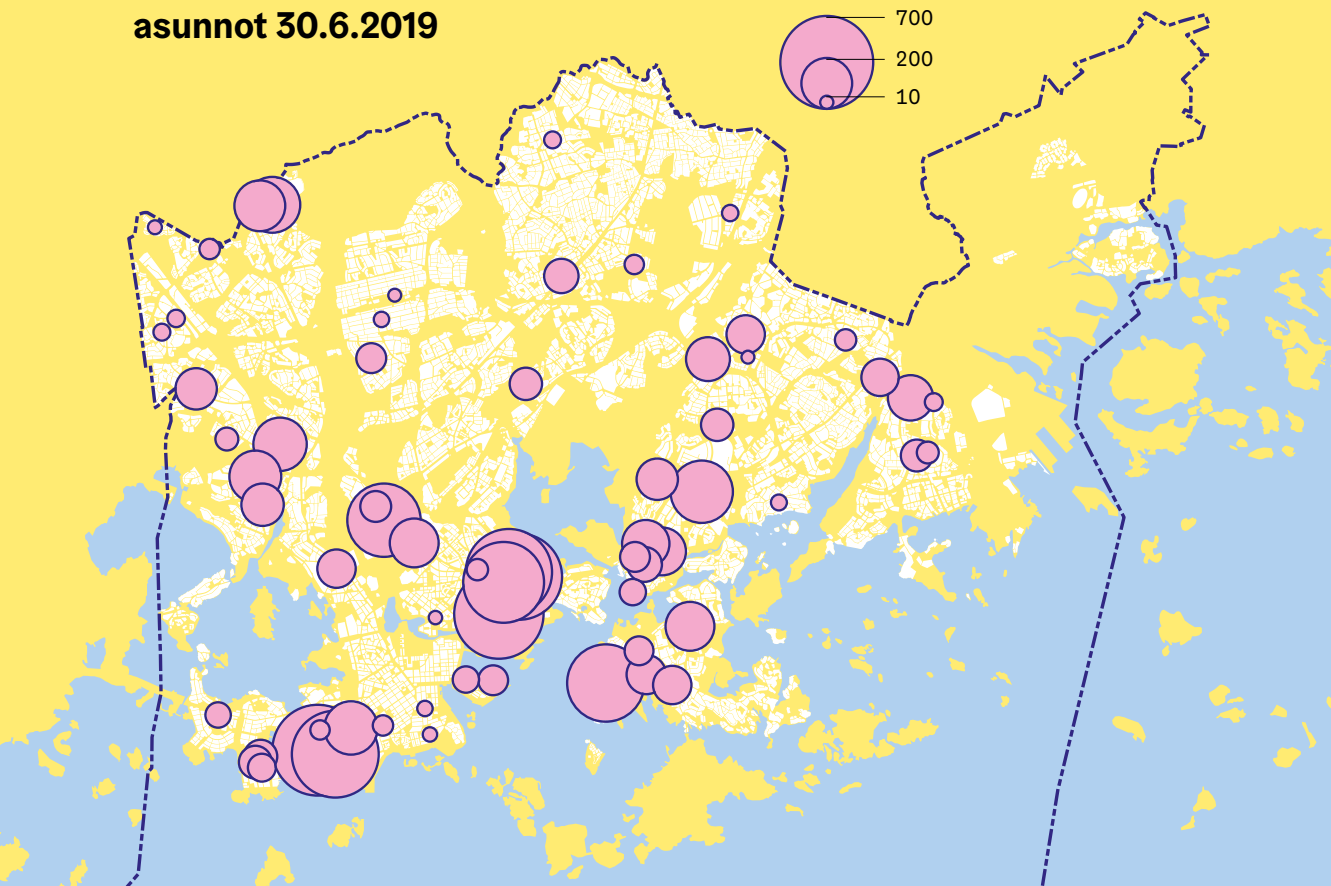
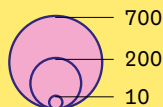
Toteutunut asuntotuotanto 2010–2018 ja tavoite 2019–2021

Lähde: Helsingin
kuntarekisteri

Rakenteilla olevat asunnot 30.6.2019

Asuntojen määrä kaavoittain

Nostoja talousarviosta

Ikääntyvien väestönkasvu on huomioitu sosiaali- ja terveystoimialan talousarviossa. Lisäksi sosiaali- ja terveystoimialan menoja vuosina 2020–2021 lisää **Apotti-järjestelmän käyttöönotto**.

Pelastustoiminnan palvelutason parantamiseen ja toimintavalmiuden kehittämiseen kohdistetaan lisäresursseja.

Kaupungin tuloslaskelman mukaiset ulkoiset kokonaistoimintamenot kasvavat 3,9 % vuodesta 2019.

Kasvavan kaupungin tarpeet ja kustannustason muutos on otettu huomioon toimintamenojen kokonaismitoituksessa, kohdennettuna erityisesti peruspalveluihin, joissa väestönkasvu suorimmin lisää kustannuksia.

Digitalisaation hyödyntämiseen ja tietotekniikan käytön edistämiseen panostetaan.

Kaupunki jatkaa pidemmän aikavälin **palkkakehityssuunnitelmaa**, jonka toteutukseen on varattu vuoden 2020 talousarvioon 5 miljoonaa euroa.

Kaupungilla käytössä olevaa **tulospalkkiojärjestelmää uudistetaan**.

Asuntorakentaminen on Helsingissä tällä hetkellä erittäin vilkasta – edellyttää investointeja kaupunkirakenteen kehittämiseen.

Kaupungin **tilahankkeisiin luodaan toimiva prosessi**. Kaupungin tilojen hallintaa ja omistajaohjausta parannetaan kokonaisvaltaisesti kiinteistöstrategiatyössä laadittavilla linjauksilla

Vuonna 2020 Helsinki toteuttaa **kansainvälisen Challengen** hiilen polton korvaavien lämmitysratkaisujen löytämiseksi mahdollisimman vähällä biomassan käytöllä.

Kaupunginkansliaan perustetaan **uusi strategiaosasto** kehittämään kaupungin strategista suunnittelua ja tietoon perustuvaa varautumista varautumista sekä digitalisaatiota.

Kaupunki kehittää kokonaisvaltaisesti **englanninkielisten palvelujen tarjontaa** ja erityisesti englanninkielistä viestintää kaupungin palveluista.

Helsinki on viime vuodet toteuttanut strategiansa mukaista **pitkäjänteistä budjettipolitiikkaa**, minkä ansiosta kaupungin taloudellinen tilanne on vakaa. Tämä mahdollistaa rahoituksen riittävyys kaupungin rakennetta kehittäviin investointeihin.

Vuonna 2018 Helsinkiin valmistui 4 843 asuntoa, ja 2019 määrän arvioidaan olevan 6 500. Vuonna **2020 Helsinkiin arvioidaan valmistuvan 6 800 asuntoa** ja 2021 jo 7 000 uutta asuntoa.

Helsingin investoinnit nousevat yli 1 miljardin – tukee koko maan taloudellista aktiviteettia heikkenevässä suhdannetilanteessa.

Verotulot ja valtionosuudet

Miljoonaa euroa	Käyttö 2018	Talousarvio 2019	Ennuste 2019	Talousarvio 2020	Talous- suunnitelma 2021	Talous- suunnitelma 2022
Kunnallisvero	2 580,5	2 670,0	2 600,0	2 740,0	2 850,0	2 940,0
<i>Muutos ed. vuodesta</i>	<i>-0,6 %</i>	<i>3,5 %</i>	<i>0,8 %</i>	<i>5,4 %</i>	<i>4,0 %</i>	<i>3,2 %</i>
Yhteisövero	574,8	630	590	600	640	660
<i>Muutos ed. vuodesta</i>	<i>8,7 %</i>	<i>9,6 %</i>	<i>2,6 %</i>	<i>1,7 %</i>	<i>6,7 %</i>	<i>3,1 %</i>
Kiinteistövero	261,3	278	274	283	288,1	293,3
<i>Muutos ed. vuodesta</i>	<i>1,8 %</i>	<i>6,4 %</i>	<i>4,9 %</i>	<i>3,3 %</i>	<i>1,8 %</i>	<i>1,8 %</i>
Verotulot yhteensä	3 416,6	3 578,0	3 464,0	3 623,0	3 778,1	3 893,3
<i>Muutos ed. vuodesta</i>	<i>1,1 %</i>	<i>4,7 %</i>	<i>1,4 %</i>	<i>4,6 %</i>	<i>4,3 %</i>	<i>3,0 %</i>
Valtionosuudet	197,3	196,0	230,6	246,0	246,0	246,0
<i>Muutos ed. vuodesta</i>	<i>-10,5 %</i>	<i>-0,7 %</i>	<i>16,9 %</i>	<i>6,7 %</i>	<i>0,0 %</i>	<i>0,0 %</i>
Verorahoitus yhteensä	3 613,9	3 774,0	3 694,6	3 869,0	4 024,1	4 139,3
<i>Muutos ed. vuodesta</i>	<i>0,4 %</i>	<i>4,4 %</i>	<i>2,2 %</i>	<i>4,7 %</i>	<i>4,0 %</i>	<i>2,9 %</i>

Käyttötalouden tulot ja menot toimialoittain

Tuhatta euroa		Käyttö 2018	Talousarvio 2019	Talousarvio 2020	<i>Muutos 2020/19</i>	<i>Muutos 2020/18</i>
Keskushallinto ja keskitetyt maksettavat menot	Tulot	24 023	22 559	20 163	-10,6 %	-16,1 %
	Menot	239 612	284 609	272 905	-4,1 %	13,9 %
josta kaupunginkanslia	Tulot	15 646	16 086	15 510	-3,6 %	-0,9 %
	Menot	111 300	129 119	129 794	0,5 %	16,6 %
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala	Tulot	66 095	57 456	59 179	3,0 %	-10,5 %
	Menot	1 138 775	1 193 425	1 237 586	3,7 %	8,7 %
Kaupunkiympäristön toimiala	Tulot	1 019 182	1 023 261	1 049 471	2,6 %	3,0 %
	Menot	737 420	778 000	803 469	3,3 %	9,0 %
josta kaupunkirakenne	Menot	180 710	192 050	196 355	2,2 %	8,7 %
josta rakennukset	Tulot	506 735	523 620	538 205	2,8 %	6,2 %
	Menot	279 384	284 966	303 675	6,6 %	8,7 %
	Toimintakate	227 352	238 655	234 530	-1,7 %	3,2 %
josta pelastuslaitos	Menot	52 316	54 291	58 737	8,2 %	12,3 %
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala	Tulot	29 689	29 385	34 622	17,8 %	16,6 %
	Menot	238 492	250 992	267 523	6,6 %	12,2 %
josta kulttuurin ja vapaa-ajan palvelut	Tulot	29 689	29 385	34 622	17,8 %	16,6 %
	Menot	204 663	213 951	228 572	6,8 %	11,7 %
	Toimintakate	-174 973	-184 566	-193 950	5,1 %	10,8 %
Sosiaali- ja terveystoimiala¹	Tulot	216 793	178 039	177 100	-0,5 %	-18,3 %
	Menot	2 054 050	2 109 125	2 221 498	5,3 %	8,2 %
josta sosiaali- ja terveyspalv.	Menot	1 379 117	1 424 528	1 498 098	5,2 %	8,6 %
josta Apotti	Tulot	754	1 380	800	-42,0 %	6,1 %
	Menot	5 068	9 794	29 600	202,2 %	484,1 %
	Toimintakate	-4 314	-8 414	-28 800	242,3 %	567,6 %
josta HUS ²	Menot	638 513	644 524	665 700	3,3 %	4,3 %

1 Sosiaali- ja terveystoimialan vuoden 2018 tilinpäätösluvussa on huomioitu toimintojen siirtoja, sekä muutoksia TA-kohtien välillä, jotta vuodet keskenään vertailukelpoisia.

2 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri.

Verohallinnon vero-korttiuudistus sekä tulorekisterin ilmoitusongelmat **siirtävät verotilityksiä vuodelle 2020**. Siksi kunnallisverotulon kasvuksi muodostuu korkea taso, eli 5,4 prosenttia. Vastaavasti vuoden 2019 kunnallisverotilitys jää kertymävajeen takia 0,8 prosenttiin.

Yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 600 miljoonaa euroa eli 1,7 prosenttia vuoden 2019 ennustetta enemmän. Arvio on tehty Helsingin kuntakohtaisen jako-osuuden 30,7 prosentin pohjalta.

Vuosien 2019 ja 2020 kunnallistuloverojen ja yhteisöverojen veroennusteeseen liittyä kuitenkin **tavanomaisista suurempaa epävarmuutta**.

Peruspalveluiden valtionosuudet kasvavat vuonna 2020. Valtionosuuden muutos ei kokonaisuudessaan merkitse kuntatalouden vahvistumista, vaan pääosa valtionosuuden kasvusta kompensoi

Kunnallisveroprosentti pysyy ennallaan 18,0 %:ssa. Kunnallisveron tuotoksi ennustetaan 2 740 miljoonaa euroa.

Kaupunkistrategian mukaan investointitaso mitoitetaan siten, ettei lainakanta asukasta kohden kasva. Arvio vuoden 2020 lopun lainakannasta on 1 010 miljoonaa euroa eli 1 530 euroa asukasta kohti.

joko verotulojen vähennystä tai kustannusten kasvua.

seurausta Helsingin verotulopohjan hyvästä kasvusta.

Helsingin valtionosuuksiin sisältyvä **verotulopohjan erojen tase** on vuoden 2020 osalta ennakkotietojen mukaan -376 miljoonaa euroa. Vuonna 2019 vastaava luku oli -341 miljoonaa euroa.

Kasvu on ollut viime vuosina vauhdikasta (2017 taso -289 miljoonaa euroa) ja se on

Keskushallinto

Nostoja vuoden 2020 talousarviosta

Käynnistymisvaiheessa olevia **aluerakentamiskohteita** ovat Vihdintien bulevardin alue, Malmin lentokentän alue sekä Hernesaari ja Koivusaari. Kaupunkiuudistusalueiden lisäksi täydennysrakentamisen edellytyksiä kehitetään erityisesti Raide-Jokerin alueella.

Kaupunki kehittää ja laajentaa toimintamallia **innovaatioiden, kehittämisen ja kokeilujen** alustana. Maria01:tä ja sen ympärille synnytettävää kasvuyrityskampuskokonaisuutta vahvistetaan.

Keskitettyt panostukset digitalisaatioon ja tietotekniikan hyödyntämiseen ovat 36 miljoonaa euroa.

Uusi strategiaosasto aloittaa vuoden 2020 alusta.

Vuoden 2020 aikana valmistellaan päätökseen tekoon uusi asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteuttamisohjelma.

Työttömyyden kustannusten vähentämiseksi kehitetään kaupungin ja työ- ja elinkeinotoimiston palveluja täydentäviä toimenpiteitä nykyistä varhaisempaan vaiheeseen sekä laajennetaan pitkään työttömänä olleiden monialaisten palvelui-

den, kuten kuntoutus- ja terveystalouden saatavuutta. Työllisyydenhoidon panostukset ovat 33 miljoonaa euroa.

Maahanmuuttajien ja vieraskielisten hel sinkiläisten halukkuus perustaa uutta yritystoimintaa jatkuu vahvana. Yritysneuvonnan asiakkaiden määrässä heidän osuutensa voi nousta yli 40 prosenttiin. Tämän vuoksi on tärkeää tarjota yrityksen perustamista tukevia palveluja useilla kielillä sekä parantaa kaupunkitasoisesti englanninkielisten palveluiden saatavuutta.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Nostoja vuoden 2020 talousarviosta

Helsinkiläisten kielitaitoa monipuolistetaan lisäämällä kielikyropy- ja kielirikasteista opetusta ja kasvatusta.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan keskeisenä **strategisena tavoitteena** on tarjota vetovoimaiset varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen lähipalvelut, toisen asteen koulutusmahdollisuudet kaikille helsinkiläisnuorille, aikuiskoulutusta ammatitaidon kehittämiseksi sekä asiakaslähtöisen ja monialaisen vapaan sivistystyön tarjonta aikuisväestölle.

Englanninkielisen koulutuksen ja varhaiskasvatuksen paikkamäärä kaksinkertaistetaan asteittain. A1-kielen opetus aloitetaan kaupungissa jo ensimmäiseltä luokalta.

Kiinan kielen opetusta laajennetaan.

Myönteisen erityiskohtelun rahoitusta jatketaan ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemisen kaupunkistrategian kärkihanke Mukana-ohjelma jatkuu.

Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on tasaisesti noussut. Perusopetuksen opetussuunnitelmassa korostuu ilmiöpohjainen oppiminen. Tavoitteena on, että jokainen oppilas opiskelee omassa

lähikoulussaan ja saa siellä tarvitsemansa tuen.

Uusi lukiolaki vahvistaa yksilöllisempiä ja joustavampia opintopolkuja. Henkilökohtaista opinto-ohjausta lisätään ja oppimisen tukea laajennetaan.

Ammatillisen koulutuksen reformilainsäädännön myötä opiskeluun hakeutuminen on jatkuvaa ja opiskelijat etenevät opinnoissaan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaan.

Vapaan sivistystyön toiminta rakentaa yhdessä muun toimialan kanssa elinikäisen oppimisen Helsinkiä.

Digitalisaatio ja teknologian hyödyntäminen uudistavat oppimista ja opetusta koko toimialalla.

Kaupunkiympäristön toimiala

Nostoja vuoden 2020 talousarviosta

Seuraavan viiden vuoden aikana korjataan tai rakennetaan **yli 60 päiväkoti- ja koulurakennusta**.

Helsingin kaupunki rakennuttaa vähintään 1 500 uutta asuntoa ja mahdollistaa lisäksi muille toimijoille vähintään 5 500 asunnon rakennuttamisen. Asuntokaavoituksen painopisteenä ovat raideliikenteen palvelualueet, ja lähes puolet kaavoituksesta on täydennysrakennuskaavoitusta. **Asuntorakentaminen jatkuu vilkkaana** muun muassa Länsisatamassa, Kalasatamassa, Kruununvuorenrannassa ja Pasilassa.

Päästövähennysohjelman tavoitteet ohjaavat koko toimintaa. **Energiatehokas maankäyttö ja kaupunkirakenne sekä rakennusten energiatehokkuuden parantaminen** ovat erittäin

Luodaan edellytykset kestäväälle kasvulle ja 7 000 uuden asunnon rakentamiselle Helsinkiin.

merkittävässä roolissa hiilineutraalin Helsingin tavoitteiden toteutumisessa. Liikenteen kasvihuonekaasujen vähentämisessä keskitytään ennen kaikkea kestävien kulkumuotojen käytön edistämiseen.

Terveelliset tilat ja hyvä sisäilma ovat edellytys kaupunkilaisten hyvinvoinnille. Kiinteistöpoliittisen ohjelman yhteydessä laaditussa sisäilmaohjelmassa sitoudutaan toimenpiteisiin sisäilman laadun hallitsemiseksi kaupungin kiinteistöissä.

Katutöiden haittoja vähennetään eri toimijoiden yhteistyönä. **Pyöräliikenneverkon laajentaminen** ja talvipyöräilyn edistäminen jatkuvat. Alueiden välistä tasa-arvoisuutta edistetään yleisten alueiden laadukkaalla ylläpidolla kaikissa kaupunginosissa.

Hyödynnetään **digitaalisuutta** asiakaskokemuksen parantamiseksi ja toiminnan tehostamiseksi. Digitaalisuuden hyödyntäminen palveluprosesseissa jatkuu ja sähköisen asioinnin palveluja laajennetaan.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Nostoja vuoden 2020 talousarviosta

Strategiakauden keskeisimpiä tavoitteita

on parantaa palvelujen asiakaskokemusta, vahvistaa yhteistyötä muiden vapaa-ajan toimijoiden kanssa sekä edistää helsinkiläisten liikkumista ja aktiivista elämää. Vuonna 2020 toimiala keskittyy peruspalvelujen saavutettavuuden ja asiakas-tyytyväisyyden parantamiseen sekä tuotannon turvaamiseen.

Vuoden 2020 aikana parannetaan **vapaa-ajan palveluja** avaamalla uusia ja laadukkaampia palveluja muun muassa Herttoniemessä, Jakomäessä, Malminkartanossa, Jätkäsaaressa, Laajasalossa ja Lauttasaaressa.

Toimialan **tilavarausten tekemistä ja maksamista digitalisoidaan** osana kaupunkitasoista tilavarauskokonaisuuden kehittämistä.

Toimiala kohdentaa Mukana-ohjelman syrjäytymistä ehkäisevät toimenpiteet 12–15-vuotiaisiin nuoriin.

Kaupunkiympäristöä sekä liikunta- ja kulttuuritarjontaa kehitetään liikkumiseen ja arkiaktiivisuuteen kannustavaksi. Liikku-misohjelmassa keskity-tään erityisesti pienten lasten perheiden, lasten ja nuorten sekä ikääntyneiden liikkumi-sen edistämiseen.

Vuonna 2020 toteute-taan ensimmäistä ker-taa joka toinen vuosi järjestettävä **Helsinki Biennaali** Vallisaares-sa. Maksuton julkisen taiteen biennaali tuo yhteen Helsingin me-rellisyyden kehittämi-sen ja profiloitumisen kansainvälisenä tai-teen kaupunkina.

Yhteistyötä kumppa-neiden kanssa tiivis-tetään **kulttuurin ja vapaa-ajan palveluver-kon** kehittämisessä. Helsinki selkeyttää linjauksiaan vapaa-ajan palveluista kasvavassa kaupungissa sekä roo-liaan palvelutuottajana.

Vuonna 2020 määri-tellään **yhteistyönä muiden palveluiden tuottajien kanssa**, mitä kulttuurin ja va-paa-ajan toimintaa ja palveluja tulisi toteut-taa kaupungin omana palvelutoimintana ja mitä toteutettaisiin yksityisten tai yleishyö-dyllisten toimijoiden järjestämänä.

Sosiaali- ja terveystoimiala

Nostoja vuoden 2020 talousarviosta

Tavoitteena ovat **asiakaslähtöiset, laadukkaat ja monipuoliset sosiaali- ja terveyspalvelut**. Perhekeskus, terveys- ja hyvinvointikeskus ja senioripalvelut -toimintamalleja kehitetään yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Toimintamallien tavoitteena on kokonaisvaltainen ja tarpeen mukainen palvelu eri elämänvaiheissa.

Asiakaskokemus

ohjaa palvelujen uudistamista kaikissa palveluissa.

Kiireettömään hoitoon pääsyä parannetaan terveysasemilla ja suun terveydenhuollossa.

Lasten ja nuorten mielenterveysongelmien palveluketjujen toimivuutta parannetaan.

Lokakuussa 2020 Helsingissä käyttöönotettava asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotti uudistaa ja yhtenäistää toimintatapoja sekä parantaa tiedolla johtamista ja asiakas- ja potilasturvallisuutta.

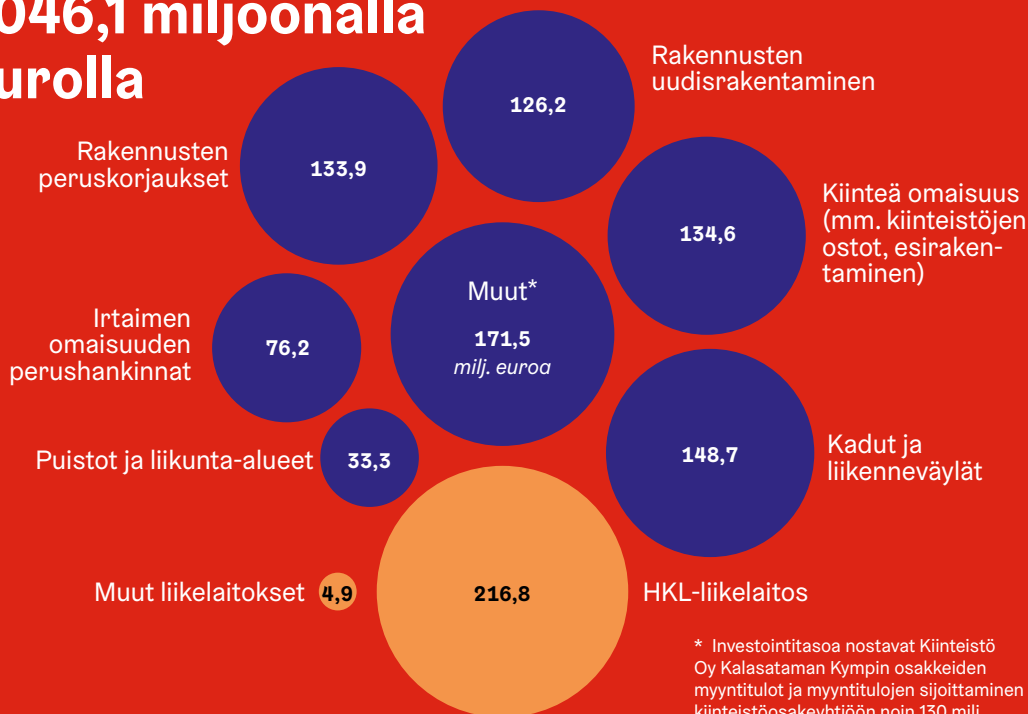
Väestön ikääntyminen vaikuttaa palvelujen kysyntään. Toiminnassa painotetaan kotona asumista tukevia ja kuntoutumista edistäviä palveluita. Ikäntyneiden ja iäkkäiden

arkiaktiivisuutta ja liik-kumista edistetään ja kotihoidon asiakkaiden liikkumissopimusten määrää lisätään.

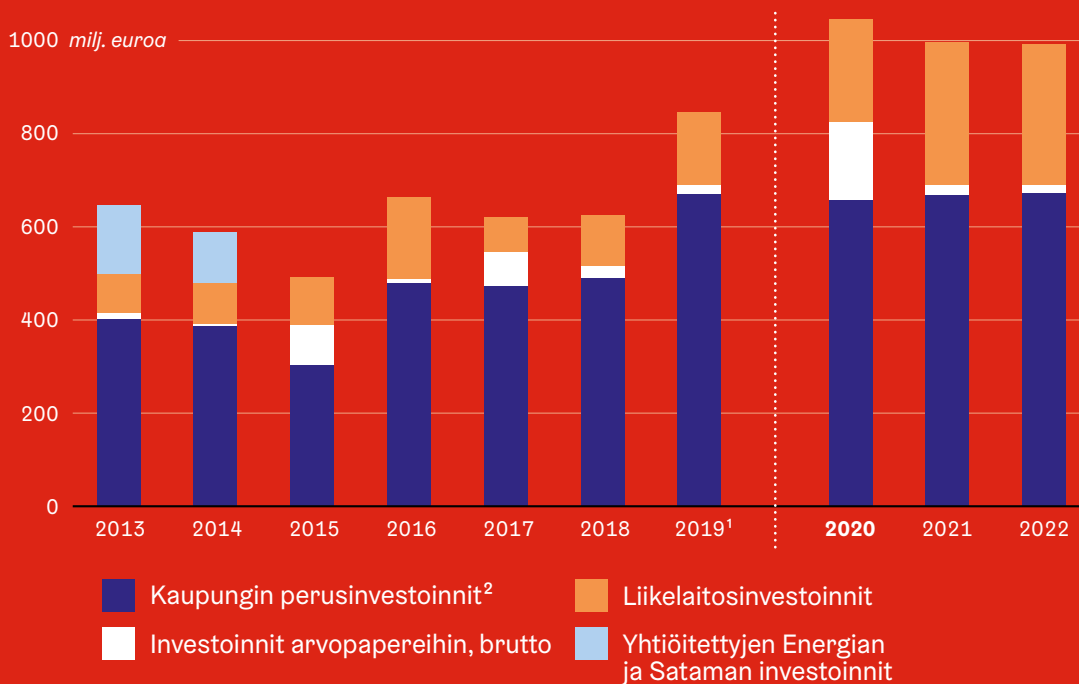
Sähköisiä palveluja

lisätään ja parannetaan asiakaspalvelun nopeuttamiseksi sekä palvelujen tarjoamiseksi ajasta ja paikasta riippumatta. Tavoitteena on sähköisen asioinnin määrän lisääntyminen. Asiakkaan omaa roolia terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä vahvistetaan.

Investointeja 1046,1 miljoonalla eurolla

Investoinnit vuosina 2013–2022

Investoinnit

Nostoja vuoden 2020 talousarviosta

Investointiohjelmassa painotukset ovat kaupunkistrategian mukaisia: **rakennetun omaisuuden kunnosta huolehditaan ja rakennusten korjausvelkaa hillitään.**

Investointitasoa nostaa Kiinteistö Oy Kalasataman Kymppin osakkeiden noin 130 miljoonan euron myyntitulojen sijoittaminen kiinteistöosakeyhtiöön.

Projektialueiden esirakentamiseen, täyttötöihin ja alueiden käyttöönoton edellyttämiin toimenpiteisiin on varattu 91 miljoonaa euroa. Merkittävän osan muodostavat edellytysten luominen **vuosittain tavoitteena olevalle 7 000 asun-**

Projektialueiden katuihin on vuodelle 2020 varattu 72 miljoonaa euroa. Eniten määrärahaa on varattu Pasilan ja Länsisataman alueille.

Investointimenot ovat yhteensä 1046 miljoonaa euroa, josta HKL-liikelaitoksen investoinnit ovat 217 miljoonaa euroa.

nolle, joista suurin osa kohdistuu Kalasataman ja Länsisataman alueille.

Talonrakennusinvestointeissa suurin hanke on **Jakomäen sydän**-hanke, joka käsittää yhtenäisen peruskoulun sekä nuoris- ja päiväkotitilat.

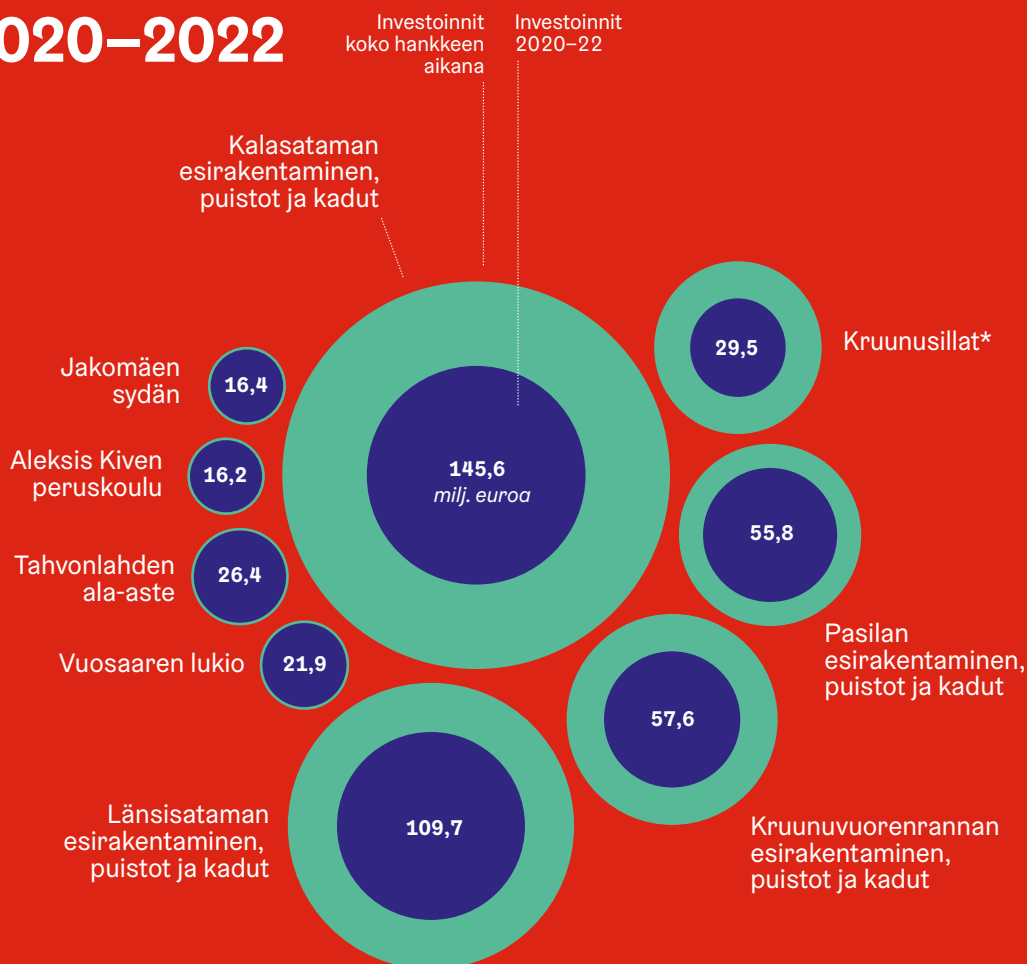
Korjausrakentamisen lähtökohtana on toimittujen, erityisesti koulurakennusten ja päiväkotien **turvallisuuden**,

terveellisyyden ja käyttökelpoisuuden varmistaminen.

Merkittävimmät rakentamisvaiheissa olevat **korjaushankkeet** ovat Aleksis Kiven peruskoulun, Kallion lukion, Konalan ala-asteen ja nuorisotalon, Kruununhaan yläasteen, Lauttasaaren ala-asteen ja Hakaniemen kauppahallin perusparannukset.

HKL-liikelaitoksen investoinneista suurin yksittäinen hanke on **Raide-Jokerin infran rakentaminen ja suunnittelu.**

Suurimmat investoinnit 2020–2022

Miljoonaa euroa	Investoinnit 2020–22	Hanke yhteensä 2020–29	Rakennusaika
Kalasataman esirakentaminen, puistot ja kadut	145,6	466,5	2020–28
Länsisatama esirakentaminen, puistot ja kadut	109,7	254,4	2020–28
Pasilan esirakentaminen, puistot ja kadut	55,8	103,4	2020–28
Kruunuvuorenrannan esirakentaminen, puistot ja kadut	57,6	138,6	2020–28
Jakomäen sydän / yhtenäisen peruskoulun sekä nuoriso- ja päiväkotitilojen rakentaminen	16,4	16,4	2019–20
Vuosaaren lukio/uusi korvaava	21,9	21,9	2019–21
Kruunusillat*	29,5	90,7	2020–28
Tahvonlahden ala-aste	26,4	26,4	2020–22
Aleksis Kiven peruskoulu	16,2	16,2	2018–21

Rakennukset, suurimmat uudisrakennushankkeet 2020

Miljoonaa euroa	Investoinnit 2020	Kustannukset yhteensä	Rakennusaika
Kasvatus- ja koulutustoimialan uudis- ja lisärakennushankkeet			
Jakomäen sydän /yhtenäisen peruskoulun sekä nuoriso- ja päiväkotitilojen rakentaminen	16,4	37,2	2019–2020
Vuosaaren lukio/Uusi korvaava	10,3	28,0	2019–2021
Kalasataman korttelitalo	10,2	21,5	2019–2021
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan uudis- ja lisärakennushankkeet			
Pirkkolan liikuntapuisto	9,0	19,4	2019–2021

Rakennukset, suurimmat korjausrakennushankkeet 2020

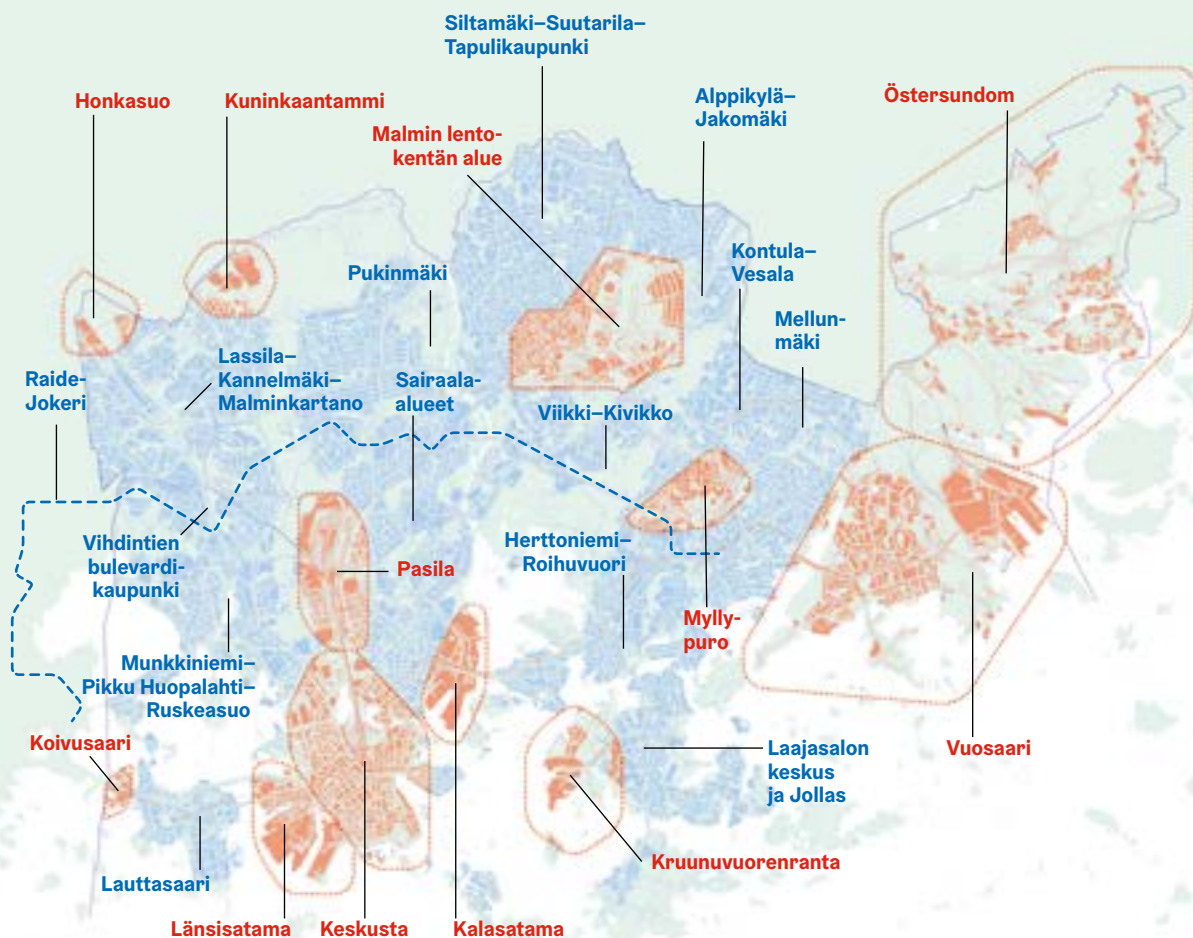
Miljoonaa euroa	Investoinnit 2020	Kustannukset yhteensä	Rakennusaika
Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan korjausrakennushankkeet			
Aleksis Kiven peruskoulun perusparannus	11,4	29,0	2019–2021
Kruunuhaan yläasteen koulun perusparannus	9,5	15,5	2019–2020
Lauttasaaren ala-aste	9,1	22,2	2020–2021
Kaupunkiympäristön toimialan korjausrakennushankkeet			
Hakaniemen kauppahallin perusparannus	6,0	19,0	2018–2021

HKL:n suurimmat investoinnit 2020–2022

Miljoonaa euroa	Investoinnit 2020–2022	Investoinnit 2020–2029
Raide-Jokeri, infra	159,9	186,7
Raide-Jokeri, varikko	54,3	55,5
Raide-Jokeri, raitiovaunut	47,7	90,5
Metroasemien korjaukset ja kehittäminen	84,7	163,1
Metron käytönohjaus ja asetinlaitteet	67,8	160,3
Kruunusillat, infra	47,3	154,0
Kalasataman raitiotie, infra	41,1	55,3
Metrovaunujen peruskorjaukset ja vaihto-osat	33,5	44,4
Muut uudet raitioradat, infra	35,2	41,6
Metrovaunujen hankinta (M300), optio	20,3	32,5

Kaupungin aluerakentamiskohteet

Aluerakentamisprojektit

Alue	Aikajänne	Asukkaat	Työpaikat
Honkasuo	2009–2026	2 000	
Kalasadama	2009–2040	25 000	10 000
Keskusta			115 000
	<i>Lisäksi 1,6 milj. m² toimisto-, myymälä- ja asiakaspalvelutiloja.</i>		
Koivusaari	2012–2030	5 000	4 000
Kruunuvuorenranta	2013–2030	13 000	800
Kuninkaantammi	2009–2025	5 500	1 000
Länsisatama	2009–2030	25 000	10 000
		<i>Jopa 17 000 matkustajaa / vrk.</i>	
Malmin lentokentän alue	2020–2045	25 000	2 000
Myllypuro	2007–2030	10 000	5 500
Pasila	2010–2040	30 000	50 000
	<i>Tulevaisuudessa Pasilan asemalla joukkoliikennematkustajia yli 120 000 / vrk.</i>		
Vuosaari	1989–2050	60 000	6 000
Östersundom	2020–2060	80–100 000	15–30 000
	<i>Östersundomin luvut ovat yleiskaavaehdotuksesta (Sipoo, Vantaa, Helsinki).</i>		

Täydennysrakentamista

Alue	Aikajänne	Asukkaat	Työpaikat
Alppikylä–Jakomäki	15 v. aikana	2 000	
Herttoniemi–Roihuvuori	15 v. aikana	10 500	
Kontula–Vesala	15 v. aikana	3 500	
Laajasalon keskus ja Jollas	15 v. aikana	10 000	
Lassila–Kannelmäki–Malminkartano	15 v. aikana	7 500	
Lauttasaari	15 v. aikana	2 500	
Mellunmäki	15 v. aikana	5 000	
Munkkiniemi–Pikku Huopalahti–Ruskeasuo	15 v. aikana	5 000	
	<i>230 000 m² asuinrakentamista, palveluita ja liiketilaa.</i>		
Pukinmäki	15 v. aikana	2 000	
Raide-Jokerin reitin varteen	20 v. aikana	25 000	10 000
	<i>Noin 30 % Raide-Jokerin asukasmäärästä sisältyy myös Viikin ja Myllypuron ilmoitettuihin asukasmääriin.</i>		
Sairaala-alueet	2025 mennessä	3 000	
Siltämäki–Suutarila–Tapulikaupunki	15 v. aikana	2 000	
Vihdintien bulevardikaupunki	20 v. aikana	14 000	7 000
	<i>Vaihe 1: Huopalahdentien varsi ja Vihdintie Kaupintielle asti.</i>		
Viikki–Kivikko	1989–2020	23 500	9 000

Helsingin kaupungin tuloslaskelma 2018–2022

<i>Tuhatta euroa</i>	Käyttö 2018	Talousarvio 2019	Ennuste 2019	Talousarvio 2020	Talous- suunnitelma 2021	Talous- suunnitelma 2022
Toimintatulot						
Myyntitulot	355 971	331 905	339 250	326 848	331 355	337 028
Maksutulot	226 855	211 489	225 503	233 691	234 856	235 025
Tuet ja avustukset	45 056	41 057	42 021	36 829	35 812	36 795
Vuokratulot	366 846	386 618	377 326	376 943	385 075	388 555
Muut toimintatulot	160 332	139 372	140 539	138 663	138 966	138 264
Toimintatulot	1 155 060	1 110 441	1 124 640	1 112 973	1 126 064	1 135 667
Valmistus omaan käyttöön	163 192	140 247	160 979	153 038	155 030	156 730
Toimintamenot						
Palkat	-1 372 451	-1 414 499	-1 407 548	-1 448 506	-1 502 736	-1 537 936
Henkilösivumeno	-389 344	-398 873	-343 207	-405 349	-419 967	-429 450
Palvelujen ostot	-1 772 720	-1 868 031	-1 990 897	-1 983 585	-2 034 271	-2 062 418
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-206 980	-198 330	-209 091	-209 277	-215 046	-220 223
Avustukset	-310 104	-325 770	-315 067	-324 029	-327 773	-335 257
Vuokrat	-222 588	-240 808	-228 344	-246 534	-251 623	-262 246
Muut menot	-18 633	-19 118	-23 063	-20 581	-23 162	-23 407
Toimintamenot	-4 292 820	-4 465 428	-4 517 217	-4 637 861	-4 774 579	-4 870 938
Toimintakate	-2 974 568	-3 214 740	-3 231 598	-3 371 850	-3 493 485	-3 578 540
Verotulot	3 416 582	3 578 000	3 489 000	3 623 000	3 778 100	3 893 300
Valtionosuudet	197 308	196 000	202 200	246 000	246 000	246 000
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot	77 739	77 070	76 310	73 470	70 748	68 150
Muut rahoitustulot	52 459	43 449	72 149	87 069	87 069	87 069
Korkomenot	-16 870	-20 406	-18 382	-20 925	-21 384	-21 722
Muut rahoitusmenot	-654	-1 800	-1 814	-1 000	-1 000	-1 000
Vuosikate	751 996	657 573	587 865	635 764	666 048	693 257
Poistot	-346 801	-374 441	-357 562	-372 608	-384 457	-382 686
Satunnaiset erät	-18 412					
Tilikauden tulos	386 783	283 132	230 302	263 156	281 590	310 571
Poistoeron muutos	-1 308	2 647	-1 193	2 889	2 819	2 742
Varausten muutos	1 015	-4 544	-77	-1 144	-1 246	-1 996
Rahastojen muutos	20 106	3 400	8 900	5 100	2 150	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	406 595	284 635	237 932	270 001	285 313	311 317

Helsingin kaupungin rahoituslaskelma 2018–2022

<i>Tuhatta euroa</i>	Käyttö 2018	Talousarvio 2019	Ennuste 2019	Talousarvio 2020	Talous- suunnitelma 2021	Talous- suunnitelma 2022
Toiminnan rahavirta						
Tulorahoitus						
Vuosikate	751 996	657 573	587 865	635 764	666 048	693 257
Satunnaiset erät	-18 412					
Tulorahoituksen korjauserät	-107 180	-96 054	-143 974	-112 980	-112 627	-112 077
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-625 292	-784 289	-846 168	-1 046 119	-997 235	-992 194
Rahoitusosuudet investointimenoihin	11 933	24 768	16 963	29 239	22 801	14 654
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	137 672	114 967	116 328	243 520	113 817	113 917
Toiminnan ja investointien rahavirta	150 717	-83 035	-268 986	-250 576	-307 196	-282 443
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-120 031	-167 050	-116 640	-122 350	-72 350	-72 350
Antolainasaamisten vähennykset	70 302	78 356	79 440	85 583	81 947	81 923
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		115 000		92 000	89 500	87 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-105 849	-100 085	-100 084	-81 585	-79 085	-77 085
Lyhytaikaisten lainojen muutos						
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset	-70 282	-957	-120	22 910	-130	-150
Rahoituksen rahavirta	-225 860	-74 736	-137 404	-3 442	19 882	19 838
Vaikutus maksuvalmiuteen	-75 143	-157 771	-406 390	-254 018	-287 314	-262 605

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala, suoritettavoitteet

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Ennuste 2019	Talousarvio 2020	Talous- suunnitelma 2021	Talous- suunnitelma 2022
Varhaiskasvatus						
Hoidossa olevat alle kouluikäiset lapset 31.12	39 520	40 346	39 919	38 842	38 669	38 805
Suomenkielinen varhaiskasvatus						
Suomenkielinen varhaiskasvatus	37 307	38 008	37 575	36 443	36 246	36 382
Omissa päiväkodeissa 31.12.	23 698	24 868	24 670	24 110	24 282	24 457
Ostopalvelupäiväkodeissa 31.12. (sis. maksusit.)	448	350	400	400	400	400
Perhepäivähoidossa 31.12.	782	800	730	607	521	500
Lasten kotihoidontuki, lapset 31.12. Sisältää molemmat kieliryhmät	7 812	7 140	7 250	6 751	6 379	6 323
Yksityisen hoidontuki, lapset 31.12. Sisältää molemmat kieliryhmät	3 666	3 850	3 675	3 875	4 014	4 102
Kerhoissa, lapset 31.12.	901	1 000	850	700	650	600
Lapsia esiopetuksessa	5 506	5 720	5 720	5 680	5 630	5 650
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus						
Ruotsinkielinen varhaiskasvatus	2 213	2 338	2 344	2 399	2 423	2 423
Omissa päiväkodeissa 31.12.	1 917	2 033	2 038	2 105	2 129	2 129
Ostopalvelupäiväkodeissa 31.12. (sis. maksusit.)	214	210	210	210	210	210
Perhepäivähoidossa 31.12.	82	95	96	84	84	84
Lapsia esiopetuksessa	466	480	487	450	476	460
Koululaisten iltapäivätoiminta						
Koululaisten iltapäivätoiminta leikkipuistoissa	11 086	10 690	10 646	11 924	12 270	12 567
Koululaisten iltapäivätoiminta leikkipuistoissa	3 728	3 200	3 040	3 864	3 910	3 897
Perusopetuslain mukainen iltapäivätoiminta						
Perusopetuslain mukainen iltapäivätoiminta	7 358	7 490	7 606	8 060	8 360	8 670
Perusopetuslain mukaisessa kaupungin järjestämässä iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat	1 448	1 400	1 150	1 200	1 400	1 600
Perusopetuslain mukaisessa kaupungin järjestämässä kehitysvammaisten lasten iltapäivätoimintassa olevat oppilaat	336	290	356	360	360	370
Perusopetuslain mukaisessa muiden järjestämässä avustettavassa iltapäivätoiminnassa olevat oppilaat	5 574	5 800	6 100	6 500	6 600	6 700
Perusopetus						
Perusopetus	42 530	44 069	43 867	45 033	46 424	47 751
Suomenkielinen perusopetus	38 975	40 387	40 181	41 194	42 422	43 614
Ruotsinkielinen perusopetus	3 555	3 682	3 686	3 839	4 002	4 137

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Ennuste 2019	Talousarvio 2020	Talous- suunnitelma 2021	Talous- suunnitelma 2022
Lukiokoulutus	8 580	8 601	8 694	8 799	8 879	8 910
Suomenkielinen lukiokoulutus	7 327	7 380	7 442	7 545	7 625	7 656
Lukiokoulutus	7 280	7 326	7 389	7 491	7 571	7 602
Valmistava opetus	47	54	53	54	54	54
Ruotsinkielinen lukiokoulutus	1 253	1 221	1 252	1 254	1 254	1 254
Ammatillinen koulutus	9 998	9 119	9 119	9 119	9 119	9 119
Ammatillinen koulutus opiskelijavuosina	7 636	7 147	7 147	7 147	7 147	7 147
Muu ammatillisen koulutuksen järjestämä koulutus						
Työpajatoiminta, opiskelija- määrä henkilötyövuosina	98	132	132	132	132	132
Perusopetuksen lisäopetus oppilasmäärä	88	40	40	40	40	40
Valtionosuuteen oikeuttava lisäkoulutus	281					
Oppisopimuskoulutus	1 895	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800
Vapaa sivistystyö						
Suomenkielinen vapaa sivistystyö						
Opetustunnit	101 227	101 500	101 500	106 000	106 000	106 000
Maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon opetustunnit		1 062	1 062	1 412	1 412	1 412
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet	87 095	78 000	78 000	83 000	83 000	83 000
Ruotsinkielinen vapaa sivistystyö						
Opetustunnit	22 613	22 500	22 500	22 100	22 100	22 100
Maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus, opetustunnit			400	400	400	400
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet	15 488	17 000	17 000	17 000	17 000	17 000
Vapaa sivistystyö, opetustunnit	123 840	124 000	125 462	129 912	129 912	129 912
Kurssilaiset, kurssipaikan saaneet	102 583	95 000	95 000	100 000	100 000	100 000
Kotikuntakorvausten perusteena olevat oppilasmäärät						
Helsingin kaupungin järjestämässä esi- ja perusopetuksessa olevat muiden kuntien oppilaat	626	504	494	494	494	494
Muiden koulutuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksessa olevat helsinkiläiset oppilaat	8 750	8 829	9 043	9 043	9 043	9 043

Kaupunkiympäristön toimiala, suoritettavoitteet ja laajuustiedot

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Ennuste 2019	Talousarvio 2020	Talous- suunnitelma 2021	Talous- suunnitelma 2022
Kaupunkirakenne, suoritettavoitteet						
Vapautuvien vuokra-asuntojen markkinointiaika, keskiarvo enintään pv.	3,61	5	5	5	5	5
Maanmittaustoimintaan liittyvien keskeisten palvelujen toimitusaika enintään, keskiarvo pv	15,5	19	19	19	19	19
Kaupungin tuella rakennettujen hissien määrä, kpl	74	60	60	60	60	60
Rekisteröityjä kiinteistöjä ja rasitteita	925	650	650	650	650	650
Uudisrakennusmittauksia	775	650	650	650	650	650
Pysäköinnin valvontatapahtumat	782 093	1 200 000	1 200 000	1 300 000	1 300 000	1 300 000
Rakennusvalvonnan lupahakemusten keskimääräinen käsittelyaika, päivää	41	63	63	60	57	54
Ympäristönsuojelussa tehdään suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvia tarkastuksia vähintään	579	450	450	500	550	550
Elintarviketurvallisuudessa tehdään suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvia tarkastuksia (ml. uusintatarkastukset) vähintään	2909	2700	2700	3000	3300	3400
Ympäristöterveydessä tehdään suunnitelmalliseen valvontaan kuuluvia tarkastuksia vähintään	832	500	600	750	800	800
Ulkoiset maanvuokrat, milj. €, vähintään	220	218	224	230	236	241
Geoteknisestä suunnittelusta johtuvia, yli 0,5 milj. euron vahinkoja ei toteudu pohja- ja kalliorakentamisessa, vahinkojen määrä, kpl	0	0	0	0	0	0
Kaupunkirakenne, toiminnan laajuustiedot						
Kaavoituksen mahdollistamat uudet asunnot (kpl)	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000	7 000
Kaavoitettu kokonaiskerrosala (k-m ² 5 v keskiarvo)	1 367 357	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000	1 400 000
Suunnitellut baana- ja pyöräliikenteen pääväyläkilometrit (km)	5,9	15	7	15	15	15
Rakennetut pyöräpysäköintipaikkojen lkm		900	900	900	900	900
Katutyöluvut	6 420	6 500	6 500	6 500	6 500	6 500
Pysäköintivirhemaksut ja -huomautukset, kpl	156 887	200 000	170 000	180 000	180 000	180 000
Rakennusvalvonnan lupapäätökset yhteensä, kpl	2 486	3 600	3 600	3 000	2 900	2 800

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Ennuste 2019	Talousarvio 2020	Talous- suunnitelma 2021	Talous- suunnitelma 2022
Myönnettyissä rakennusluvis- sa kerrosalaa yhteensä, m ²	775 468	760 000	760 000	730 000	710 000	710 000
Myönnettyissä luv- sa asuntoja, kpl	7 278	7 000	7 000	6 000	6 000	5 500
Valmistuneet asunnot, kpl	4 799	5 200	6 500	6 800	7 000	7 000
Ylläpidettävä katuala, ha	2 180	2 112	2 127	2 130	2 136	2 144
Ylläpidettävät sillat, m ²	324 869	322 000	325 000	337 000	340 000	343 000
Yleiset käymälät, kpl	39	39	50	50	50	50
Uudelleen päälly- tetty katuala, ha	43,4	46	36	41	41	41
Rakennetut puistot, ha	924	924	931	943	958	964
Pellot ja niityt, ha	1 052	1 045	1 056	1 045	1 045	1 045
Metsäiset alueet, ha	4 655	4 655	4 642	4 655	4 655	4 655
Katuvihreä, ha	497	496	509	500	502	504
Rakennukset, suoritteet						
Tyhjien tilojen osuus tila- kannasta enintään %	3,12	4	4	4	4	4
Uudisrakennukset ja peruskorj, m ²	63 000	60 000	60 000	116 550	120 000	70 000
Rakennukset, toiminnan laajuustiedot						
Tiloja vuokrauksessa, m ²	2 713 000	2 970 000	2 870 000	2 770 000	2 770 000	2 770 000
Tiloja ylläpidossa, m ²	1 966 227	1 880 000	1 880 000	1 895 000	1 890 000	1 885 000
Asuntotuotanto, suoritteet						
ARA-tuotanto: käynnistys- päätöksiä asuntoja, kpl	1 141	1 199	920	1 199	1 199	1 199
Muu uudistuotanto: käynnis- tyspäätöksiä asuntoja, kpl	402	301	773	301	301	301
Uudistuotanto yhteensä: käyn- nistyspäätöksiä asuntoja kpl	1 543	1 500	1 693	1 500	1 500	1 500
Peruskorjaus: käynnistys- päätöksiä asuntoja kpl	806	839	765	826	840	840
Pelastuslaitos, suoritteet						
Turvallisuuspisteet	8600	8000	7600	8000	8000	8000
Ensihoidon tavoittamisvii- ve on enintään 8 minuuttia vähintään 70 %:ssa kiireelli- syyssluokkien A ja B tehtävistä.	70	70	65	70	70	70
I-riskialueella pelastustoimin- nan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäi- sellä 1+3 vahvuksella yksiköllä on enintään 6 minuuttia vähintään 50 %:ssa tehtävistä.	50	50	50	50	50	50

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, suoritettavoitteet

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Ennuste 2019	Talousarvio 2020	Talous- suunnitelma 2021	Talous- suunnitelma 2022
Liikunta						
Käyntikerrat	9 635 491	8 400 000	8 400 000	10 000 000	10 200 000	10 200 000
Nuoriso						
Toimintaan osallistuneet nuoret	840 258	880 000	830 000	880 000	890 000	890 000
Nuorten järjestämän toiminnan määrä		20 %	17 %	17 %	19 %	21 %
Kulttuuri						
Yleiset kulttuuripalvelut						
Tapahtumien määrä	1 981	1 800	1 937			
Käyntikerrat	669 844	500 000	747 000			
Yleiset kulttuuripalvelut A						
Tapahtumien määrä				1 600	1 600	1 600
Käyntikerrat				580 000	580 000	580 000
Yleiset kulttuuripalvelut B						
Tapahtumien määrä				400	400	400
Käyntikerrat				145 000	145 000	145 000
Orkesteri						
Sinfoniamuusikoiden määrä	46	44	44	49	49	49
Käyntikerrat	127 702	110 000	110 000	120 000	120 000	120 000
HAM						
Käyntikerrat	170 359	145 000	145 000	145 000	145 000	145 000
Helsinki Biennaali käyntikerrat				300 000		300 000
Museo						
Käyntikerrat	444 898	300 000	400 000	440 000	440 000	440 000
Verkkopalveluiden asiakastoiminnot ((FINNA, Helsingin kuvataiteen keskus, HRI))		3 400 000	3 700 000	3 700 000	3 700 000	3 700 000
Kirjasto						
Aukiolotunnit	104 701	106 000	108 000	108 000	108 000	108 000
Fyysiset käyntikerrat	6 475 620	800 000	8 200 000	8 200 000	8 300 000	8 300 000
Verkkokäynnit	9 157 125	9 000 000	9 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000

Sosiaali- ja terveystoimiala, suoritettavuudet

	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Ennuste 2019	Talousarvio 2020	Talous- suunnitelma 2021	Talous- suunnitelma 2022
Terveysasemien lääkärin vastaanotto, käynti	466 223	480 000	480 000	430 000	470 000	480 000
Terveysasemien lääkärin vastaanotto, muu asiointi	299 402	300 000	310 000	270 000	290 000	300 000
Terveysaseman hoitajan vastaanotto, käynti	427 538	410 000	410 000	400 000	400 000	400 000
Terveysaseman hoitajan vastaanotto, muu asiointi	477 876	450 000	480 000	470 000	470 000	470 000
Hammashuolto, käynti	526 276	530 000	530 000	480 000	530 000	530 000
Hammashuolto, muu asiointi ¹				20 000	20 000	20 000
lääkäiden pitkäaikainen ympärivuorokautinen hoito (palveluasuminen ja laitosasuminen)	1 450 000	1 450 000	1 430 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Kotihoito, käynti ²	2 940 055	3 000 000	3 280 000	3 100 000	3 200 000	3 300 000
Kotihoito, muu asiointi ³	288 561	410 000	296 000	410 000	460 000	510 000
Lastensuojelu, avohuolto, lapset	3 243	3 400	3 100	3 000	2 900	2 800
Lastensuojelu, laitoshoido, hoitovrk.	207 209	191 000	210 177	215 000	215 000	215 000
Aikuissosiaalityö, asiakkuudet	12 646	14 000	14 000	14 000	14 000	14 000
Psykiatrian avohoito, käynti	180 352	178 000	180 000	175 000	178 000	178 000
Psykiatrian avohoito, muu asiointi	75 729	75 000	75 000	70 000	75 000	75 000
Psykiatrian vuodeosastohoitopäivät	73 139	70 000	73 000	70 000	70 000	70 000

1 Uusi määrällinen tavoite, ei talousarvioletavoitetta vuosille 2018–19.

2 Sisältää kotihoidon oman toiminnan, kuntouttavan arviointiyksikön ja kotihoidon lääkäripalvelujen käynti-suoritteet sekä osto- ja palvelusetelituotannon.

3 Sisältää kotihoidon oman tuotannon, kuntouttavan arviointiyksikön ja kotihoidon lääkäripalvelujen puhelut ja sähköisen asiointin sekä kuvallisen etähoidon suoritteet

**www.hel.fi/
talousarvio**

Investoinnit kartalla

kartta.hel.fi/talousarvio

Kaupunginvaltuuston kokoukset

www.helsinkikanava.fi

**Talousarvio-
tiedusteluihin
vastaavat**

Pormestari

Jan Vapaavuori

yhteydenotot:

erityisavustaja Laura Åvall

laura.avall@hel.fi

puh. 050 361 7511

Rahoitusjohtaja

Tuula Saxholm

puh. (09) 310 36250

Talousarviopäällikkö

Matti Malinen

puh. (09) 310 36277

Toimialakohtaisia lisätietoja antavat

Taloussuunnittelupäällikkö **Ari Hietamäki**

puh. (09) 310 36567

- verotulot ja valtionosuudet
- kaupunginkanslia
- tarkastusvirasto

Erityissuunnittelija **Jenni Torkkola**

puh. (09) 310 22564

- taloushallintopalveluliikelaitos (Talpa)

Erityissuunnittelija **Tero Niininen**

puh. (09) 310 25915

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- työterveysliikelaitos
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
- palvelukeskusliikelaitos
- avustukset

Erityissuunnittelija **Riikka Henriksson**

puh. (09) 310 25543

- sosiaali- ja terveystoimiala

Hankepäällikkö **Markku Riekkö**

puh. (09) 310 39900

- investoinnit
- HKL-liikelaitos
- rakentamispalveluliikelaitos (Stara)

Hankepäällikkö **Ville Vastamäki**

puh. (09) 310 25902

- kaupunkiympäristön toimiala
- pelastuslaitos
- investoinnit

Controller **Pia Halinen**

puh. (09) 310 25718

- konsernin tytäryhteisöt

Suunnittelija **Anne Alanko**

puh. (09) 310 36271

- talousarvioaineisto ja esitysmateriaalit

Sähköpostit ovat muotoa
etunimi.sukunimi@hel.fi

Talousarvion 2020 avainlukuja

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Väestökehitys (Helsingin kaupungin väestöennuste 2019)						
Koko väestö	643 272	648 042	653 439	660 247	666 122	674 045
Muutos-%	1,27	0,74	0,83	1,04	1,04	1,04
1–6-vuotiaat	39 485	39 502	39 014	38 598	38 542	38 515
Muutos-%	1,1	0,04	–1,24	–1,07	–0,14	–0,07
7–15-vuotiaat	50 683	52 253	53 671	55 303	56 679	57 873
Muutos-%	3,86	3,1	2,71	3,04	2,49	2,11
16–18-vuotiaat	16 132	16 097	16 209	16 540	17 032	17 500
Muutos-%	0,52	–0,22	0,7	2,04	2,98	2,75
19–64-vuotiaat	422 056	423 590	425 516	428 337	430 996	434 070
Muutos-%	0,84	0,36	0,45	0,66	0,62	0,71
Yli 65-vuotiaat	108 368	110 303	112 501	114 657	116 970	119 104
Muutos-%	2,24	1,79	1,99	1,92	2,02	1,82
Yli 75-vuotiaat	45 236	46 608	48 145	50 805	53 837	56 828
Muutos-%	0,93	3,03	3,3	5,53	5,97	5,56
Työllisyys Helsingissä* (Tilastokeskus, työvoimatutkimus)						
Työllisyysaste, %	72,4	74	74,6			
Työlliset	328 900	336 900	339 400			
Työpaikat	426 500	428 500	435 800			
Työttömyysaste, %	12,1	10,4	9,7			
Työttömät (kesäkuu)	40 662	35 434	33 679			
Pitkäaikaistyöttömät	15 925	11 314	10 514			
Avoimet työpaikat (kesäkuu)	5 410	7 364	8 095			
Asuntotuotanto						
Asuntotuotanto	4 890	4843	6500	6800	7000	7000
	Käyttö 2018	Talousarvio 2019	Ennuste 2019	Talousarvio 2020	Talous- suunnitelma 2021	Talous- suunnitelma 2022
Toimintakulut, M€	–4 293	–4 465	–4 517	–4 638	–4 775	–4 871
Toimintakate, M€	–2 975	–3 214	–3 232	–3 372	–3 493	–3 579
Verotulot yhteensä, M€	3 417	3 578	3 489	3 623	3 778	3 893
Valtionosuudet yhteensä, M€	197	196	202	246	246	246
Vuosikate, M€	752	657,6	587,9	635,8	666	693,3
Poistot ja arvonalentumiset, M€	–347	–374	–358	–373	–384	–383
Tilikauden tulos, M€	387	283	230	263	282	311
Bruttoinvestoinnit, M€	625	784	846	1 046	997	992
Investointien omarahoitusosuus, M€	613	760	829	1 017	974	978
Lainakanta, M€	1 100	1 115	1 000	1 010	1 021	1 031
Lainakanta, €/asukas	1 697	1 706	1 530	1 530	1 530	1 530
Investointien tulorahoitus-%	123 %	87 %	71 %	63 %	68 %	71 %

* Työllisyys- ja työttömyysluvuissa vuoden 2019 arvio on neljännesvuosien liukuva vuosikeskiarvo ajalta 2018/3–2019/2.

Helsinki

**Helsingin kaupunki
Kaupunginkanslia**

Pohjoisesplanadi 11–13
00170 Helsinki
PL 1
00099 Helsingin kaupunki
Puhelinvaihde 09 310 1641

www.hel.fi
www.hel.fi/talousarvio